O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND IQTISODIYOT VA SERVIS INSTITUTI

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor
T.S. Sharipov
2024 yil "29" avgust

BIZNESDA BUXGALTERIYA HISOBI

FAN BO'YICHA

SILLABUS

Sirtqi ta'lim shakli uchun

Bilim sohasi: 400 000 -Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi: 410 000 - Biznes va boshqaruv
Ta'lim yonalishi: 60410100 – Buxgalteriya hisobi va audit (tarmoqlar bo'yicha)

Samarqand – 2024

Modul/FAN SILLABUSI
"Sirtqi ta'lim" bo'limi
60410100 – Buxgalteriya hisobi va audit
(tarmoqlar bo'yicha) ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	Biznesda buhgalteriya hisobi
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	
Yil:	2023-2024 o'quv yili
Semestr:	3
Ta'lim shakli:	Sirtqi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	150
Ma'ruza	10
Amaliy mashg'ulotlar	10
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	130
Kredit miqdori:	5 ECTS
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Fanning maqsadi - talabalarda xalqaro standartlar asosida biznes, uning muhiti va ta'siri haqida umumiy tushunchaga ega bo'lish, tadbirkorlik tashkilotlari, ulaming manfaatdor tomonlari va tashqî muhit, biznesni tashkil etish, tuzilishi, funksiyalari va boshqarish, buxgalteriya hisobi va hisobot tizimi, buxgalteriya hisobi va biznesda professional odob-ahloq bo'yicha mavzulami yoritib berish, talabalarda bilim, ko'nikma va malakani shakllantirish hisoblanadi.
Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1	"Iqtisodiyot nazariyasi" fani
2	"Ekonometrika" fani
3	"Buxgalteriya hisobiga kirish" fani

Ta'lim natijalari (TN)	
TN1	Tadbirkorlik tashkilotlari va ulaming manfaatdor tomonlari haqida dastlabki ma'lumotlar bilan tanishadi;
TN2	Tadbirkorlik muhiti, maroiqtisodiy muhit, mikroiqtisodiy omillar haqida tasavvurga ega bo'ladi;
TN3	Bimesni tashkil etish, tuzilishi va strategiyasi bo'yicha nazariy va amaliy bilimlarga ega bo'ladi;
TN4	Xalqaro amaliyotda biznesni tashkil etishda buxgalteriya hisobi o'rni va

	ahamiyati haqida tushunchaga ega bo'ladilar;
TN5	Xalqaro amaliyotda buxgalteriya hisobi uchun dasturlar to'plami;
TN6	Nazorat, xavfsizlik va audit, firibgarlikni aniqlash va oldini olishda ko'nikmaga ega bo'lishi, kerakli axborotlardan foydalanishni bilishi va ulardan foydalana olishi lozim. Kasbiy odob-ahloq bo'yicha ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak

Fan mazmuni

	Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	Ajratilgan (soat)
M1	Biznesni tashkil etishning maqsad va ahamiyati	2
M2	Biznesda axborot texnologiyalar	2
M3	Biznes sub'ektlarining manfaatdor tomonlari	2
M4	Biznesda siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, ekologik va texnologik omillar	2
M5	Biznes sub'ektlarida buxgalteriya hisobini tashkil etishning maqsadi va ahamiyati	2
	Jmi soat	**10**

	Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulot (A)	Ajratilgan (soat)
A1	Biznesni tashkil etishning maqsad va ahamiyati	2
A2	Biznesda axborot texnologiyalar	2
A3	Biznes sub'ektlarining manfaatdor tomonlari	2
A4	Biznesda siyosiy, iqtisodiy, ijtimoiy, ekologik va texnologik omillar	2
A5	Biznes sub'ektlarida buxgalteriya hisobini tashkil etishning maqsadi va ahamiyati	2
	JAMI IV-SEMESTR	**10**

Mustaqil ta'lim (MT)

Mustaqil ta'lim mavzulari:

MT 1	Biznesda komunikatsiya (Communicating in business)	4
MT 2	Biznesdagi tashkiliy madaniyat (Organisational culture in business);	4
MT 3	Norasmiy tashkilot va uning rasmiy tashkilot bilan aloqalari (The informal organisation and its relationship with the formal organisation);	4
MT 4	Biznesda boshqaruv va ijtimoiy javobgarlik (Governance and social responsibility in business);	4
MT 5	Ma'lumotlarni himoya qilish tamoyillari. Ma'lumotlar xavfsizligi (The principles of data protection. Data security)	4
MT 6	Xodimlar huquqini himoya qilish (Employee protection)	2

MT 7	Ish joyida sog'lik va xavfsizlikni ta'minlash (Health and safety in the workplace)	2
MT 8	Iste'molchilar huquqlarini himoya qilish	2
MT 9	Ishda o'qish va trening (Learning and training at work)	4
MT 10	Honey va Mumford: o'qitish uslublari (Honey and Mumford: learning styles)	2
MT 11	O'quv modellarini ishlatishning oqibatlari (Implications of the learning models)	4
MT12	O'qitish va rivojlanish jarayonlari (The training and development process)	4
MT 13	O'quv jarayonida menejmentning roli (The role of management in the learning process)	4
MT 14	Shaxslar. Guruhlar. Jamoalar tushunchasi.	4
MT 15	Belbinning jamoaviy rollari nazariyasi.	2
MT 16	Takmanning guruhni rivojlantirish bosqichlari	2
MT 17	Shaxsiy ishlashni ko'rib chiqish va baholash (Review and appraisal of individual performance)	4
MT 18	Shaxslar va guruhlarni rag'batlantirish. Motivatsiya nazariyalari	4
MT 19	Ishdagi shaxsiy samaradorlik (Personal effectiveness at work)	4
MT 20	Mulkchilik va nazoratni taqsimlash (Separation of ownership and control);	4
MT 21	Korporativ boshqaruv (Corporate governance);	4
MT 22	Korporativ ijtimoyi javobgarlik (Corporate social responsibility);	4
MT 23	Qo'mitalar (Committees);	4
MT 24	Xodimlarni ishga yollash va tanlash (Recruitment and selection of employees)	4
MT 25	Etakchilik, boshqaruv va nazorat (Leadership, management and supervision)	4
MT 26	Biznesda raqobat omillari	4
MT 27	Biznesda boshqaruv hisobi	2
MT 28	Biznes etikasi va uning ahamiyati.	2
MT 29	Professional etika	2
MT 30	Korporativ axloq kodeksi	2
MT 31	Axloqiy tahdidlar va dilemmalar	2
MT 32	Xalqaro amaliyotda va mamalakatimizda kompaniyalar javobgar bo'lgan hokimiyat organlari.	2

MT 33	Moliyaviy hisobotlarni tartibga soluvchi me'yoriy hujjatlar	2
MT 34	Qonunda belgilangan majburiyatlarga buxgalter tomondan rioya qilmaslik oqibatlari	2
MT35	Buxgalter kasbini tartibga soluvchi xalqaro va milliy huquqiy, me'yoriy hujjatlar	2
MT 36	Moliyaviy hisob va moliya bo'limi fuktsiyalari	2
MT 37	Audit tushunchasi, turlari va nazorat	2
MT 38	Firibgarlik tushunchasi, turlari, uni oldini olish va bartaraf etish yo'llari.	2
MT39	Bizness tashkilotlarda firibgarlik turlari	2
MT40	Moliyaviy hisobot axborotlarini sohtalashtirish	2
MT 41	Mintzbergning tashkiliy tuzilma konfiguratsiyasi.	2
MT 42	Qonunda belgilangan majburiyatlarga buxgalter tomondan rioya qilmaslik oqibatlari	2
MT 43	Sun'iy intellekt (AI)	2
MT 44	Marketing	2
MT 45	G'aznachilik	2
	Jami:	**130**

Talabalar mustaqil ishlar bo'yicha mavzularga doir ma'lumotlarni ingliz tilidan tarjima qilib slayd tayorlash, tezislar tayyorlash, testlarni va keys-studylarni echish va ularni taqdim etish tavsiya etiladi.

	Asosiy adabiyotlar
1	ACCA Business and Technology (BT) Study Text 2020-2021. KAPLAN PUBLISHING.
2	З.Б.Эшпулатова. Бизнесда бухгалтер (1-қисм). Ўқув-қўлланма. – Тошкент: TURON-NASHR. 2022 й. ISBN:978-9943-8732-9-2
3	Z.B.Eshpulatova. Biznesda buxgalter (1-qism). O'quv qo'llanma. – Toshkent: TURON-NASHR. 2023 y. IBSN: 978-9943-8732-9-2
4	FIA - Foundations of Accounting in Business - FAB Study Text 2016
5	З.Б.Эшпулатова., Д.Д.Пашаходжаева. Бухгалтер в сфере бизнеса. (1-часть). СамИСИ. 2023- 466 с
	Qo'shimcha adabiyotlar
1	3.04.2016 yildagi O'RQ-404-son "Buxgalteriya hisobi to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasining Qonuni
2	24.02.2020 yildagi PQ-4611-son "Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlariga o'tish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori
3	11.09.2023 yildagi PF-158-son "O'zbekiston - 2030" strategiyasi to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni

Talabaning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim daragasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fanning mohiyati va mazmunini to'liq yorita olsa;
- Fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- Fan bo'yicha mavzu materiallarning nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- Fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- Berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- Konspektni puxta tayorlagan bo'lsa;
- Mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- Fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- Tarixiy jarayonlarni sharxlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim daragasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fanning moxiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- Fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- Fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- Fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- Fan bo'yicha konspektini puxta shakillantirgan bo'lsa;
- Fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bagargan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;

c) 3 baho olish uchun talabaning bilim daragasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- Fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- Bayon qilish ravon bo'lmasa;
- Fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- Fan bo'yicha matn puxta shakillantirilmagan bo'lsa.

d) Quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- Fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayo'rgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- Fan bo'yicha mashg'ulotlarga xech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- Fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- Fan bo'yicha matnda jiddiy hato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- Fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- Fanni bilmasa.

Agar talaba hemis tizimida baholanganda quyidagicha baholanadi.
0-59 ballgacha 2 baho, 60-69 ballgacha 3 baho, 70-89 ballgacha 4 baho, 90-100 ballgacha 5 baho

Fan o'gituvchisi haqida ma'lumot

Muallif:	Eshpulatova Zaynab Baratovna "Buxgalteriya hisobi" kafedrasi

	dotsenti
E-mail:	zaynbesp@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand iqtisodiyot va servis instituti "Buxgalteriya hisobi" kafedrasi
Taqrizchilar:	**Tashnazarov Samiddin Nizamovich** — SamISI, "Buxgalteriya hisobi" kafedrasi mudiri, professor., i.f.d. **A.I.Aliqulov** - SamDVMChBU, "Iqtisodiyot" fakultet dekani., professor., i.f.d

Mazkur Sillabus institut o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 29 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan. (№ 1-02-01/3)

Mazkur Sillabus "Buxgalteriya hisobi" kafedrasining 2024 yil 28 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv uslubiy boshqarma boshlig'i **I.Shodmonov**

Fakultet dekani **F.Abdukarimov**

Kafedra mudiri **S.Tashnazarov**

Tuzuvchi **Z.Eshpulatova**